

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns föreskrifter om vattenskyddsområde för Delsbo och Forsa-Näsvikens vattentäkter i Hudiksvalls kommun

beslutade den 24 augusti 2026
(3908-2022)

Länsstyrelsen har med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutat att inrätta vattenskyddsområde för Delsbo och Forsa-Näsvikens vattentäkter i Hudiksvalls kommun. Beslutet med tillhörande kartor förvaras hos Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen föreskriver med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken följande.

Petroleumprodukter

1 § Hantering av mer än 150 L petroleumprodukter utan sekundärt skydd är förbjuden.

Undantag från förbud gäller för:

1. cistern med tillhörande ledningar i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt
2. drivmedel i drifttanken på fordon, arbetsmaskiner och båtar
3. tillfällig hantering i samband med tankning av fordon, arbetsmaskiner och båtar från mobil tank med sekundärt skydd och som sker under ständig uppsikt och tillgång till utrustning för omedelbar sanering
4. transporter till i skyddsområdet tillåten verksamhet samt genomgående transporter.

Undantagen rörande transporter gäller inte för uppställning eller parkering av tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare.

Asfalt, bitumen och oljegrus omfattas inte av paragrafens föreskrifter.

Hälsö- eller miljöfarliga produkter

2 § Hantering av mer än 150 L hälso- eller miljöfarliga produkter som kan förorena yt- eller grundvatten utan sekundärt skydd, och som inte regleras särskilt i dessa föreskrifter, kräver tillstånd.

Undantag från tillståndskrav gäller för:

1. transporter till i skyddsområdet tillåten verksamhet samt genomgående transporter
2. brandbekämpning, men vid sådan användning ska information omedelbart lämnas till tillsynsmyndigheten

Undantagen rörande transporter gäller inte för uppställning eller parkering av tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare.

Kemiska bekämpningsmedel

3 § Förvaring av kemiska bekämpningsmedel som används i yrkesmässig spridning är förbjuden.

4 § Utspädning, blandning och påfyllning av kemiska bekämpningsmedel samt utvändig rengöring av utrustning som används för yrkesmässig spridning av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.

5 § Yrkesmässig spridning av kemiska bekämpningsmedel kräver anmälan.

Naturgödsel, avloppsslam och humanurin

6 § Lagring av naturgödsel är förbjuden.

Undantag gäller om lagringen utformas så att avrinning eller läckage till omgivningen inte kan ske.

7 § Spridning av avloppsslam, komposterade fekalier och humanurin är förbjuden. Undantag gäller för enfamiljshushåll för spridning på egen mark, vilket kräver tillstånd.

Avloppsvatten

8 § Anläggningar för avloppsvatten dimensionerade för fler än 50 person-ekvivalenter som inte är försedda med larm för bräddning och där larmet är vidarekopplat till larmcentral är förbjudna.

Avfall

9 § Lagring av avfall, förorenade massor eller massor med okänd miljöstatus är förbjuden. Undantag gäller för upplag vid rensning av diken och dräneringar samt ledningsarbeten. Undantag gäller också för miljöstationer för mottagning av avfall från hushållen.

10 § Deponering av avfall är förbjuden.

Väghållning och belägningsarbeten

11 § Tillverkning eller lagring av asfalt eller oljegrus kräver tillstånd.

12 § Belägningsarbete överstigande 500 m² kräver anmälan.

Markarbeten, dikesrensning och materialtäkt

13 § Markarbeten och dikesunderhåll som medför risk för grumling av ytvatten kräver tillstånd.

Tillstånd enligt denna föreskrift ersätter inte tillstånd eller anmälan som krävs enligt annan lagstiftning.

14 § Husbehovstäkt av berg, naturgrus och andra jordarter kräver tillstånd.

Vattenbruk

15 § Nyetablering, flyttning eller väsentlig ändring av anläggningar för yrkesmässig odling eller yrkesmässig övervintring och lagring av fisk eller skaldjur kräver tillstånd.

Allmänna bestämmelser

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

16 § Skyddsföreskrifterna gäller enligt 7 kap. 22 § Miljöbalken omedelbart då vattenskyddsområdet träder i kraft, även om de överklagas.

17 § Befintliga anläggningar som används och verksamheter som bedrivs när dessa föreskrifter träder i kraft och som enligt föreskrifterna är tillstånds- eller anmälningspliktiga får, utan hinder av föreskrifterna, fortsätta att användas eller bedrivs i oförändrad omfattning under en tid av ett år från föreskrifternas ikraftträdande.

Ansökan om tillstånd eller anmälan enligt föreskrifterna ska ha lämnats in till tillsynsmyndigheten senast ett år från föreskrifternas ikraftträdande. Om ansökan om tillstånd eller anmälan inte lämnats in inom denna tid får den berörda anläggningen inte användas eller verksamheten bedrivs. Om ansökan om tillstånd eller anmälan har lämnats in inom denna tid får anläggningen användas eller verksamheten bedrivs i oförändrad omfattning till dess att den prövning som ansökan om tillstånd eller anmälan föranleder har avslutats eller annat beslut meddelats av tillsynsmyndigheten.

Tillstånd och anmälan

18 § I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får sådant medges av tillsynsmyndigheten och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattenförekomsten. I de fall anmälan krävs, görs detta till tillsynsmyndigheten.

19 § Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats enligt 9 kap (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 11 kap (vattenverksamhet) eller enligt förordning utfärdad med stöd av dessa kapitel i miljöbalken. Tillstånd eller anmälan enligt dessa föreskrifter krävs inte heller vid ändring av sådan verksamhet om ändringstillstånd enligt 16 kap 2 § miljöbalken erhållits.

20 § Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för driften av den vattentäkt för vilken vattenskyddsområdet inrättats.

Skyltning

21 § Vattentäktens huvudman ska se till att informationsskyltar avseende vattenskyddsområde finns uppsatta på för ändamålet lämpliga och väl synliga platser. Samråd ska ske med markägare och väghållare.

Överträdelse och påföljd

22 § Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken.

Definitioner

23 § I dessa föreskrifter avses med:

Avfall: Med avfall avses ett föremål eller ämne som definieras enligt miljöbalken 15 kap, 1 § med undantag av:

1. hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i särskilda kärl för regelbunden avhämtning,
2. komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten och
3. trädgårdsavfall som uppkommer på den egna tomten.

Avloppsvatten: Spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats.

Deponering: Förvaring på land eller i vatten där förvaringen inte sker i väntan på användning, återvinning, bortskaffning eller omlastning under transport. Deponering omfattar även användande av avfall för anläggningsändamål.

Förorenade massor: Massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsobjekt, dvs från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överstiger lokal/regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten.

Hantering: Tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Hälso- eller miljöfarliga produkter: Kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och Kemikalie-inspektionens anvisningar, dvs kemikalier med faropiktogram.

Kemiskt bekämpningsmedel: Kemisk produkt som är avsedd för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet på egendom. Som kemiskt bekämpningsmedel ska inte anses:

1. kemiska produkter som är avsedda att användas vid beredning av livsmedel, läkemedel eller foder och
2. färger, fernissor, tjäror och andra kemiska produkter som är avsedda att huvudsakligen begagnas för andra ändamål än som avses i första stycket, om de inte genom särskild benämning eller på något annat sätt anges vara avsedda som bekämpningsmedel.

Lagring: Förvaring på land eller i vatten som varar längre tid än 14 dagar och där förvaringen sker i väntan på användning, återvinning, bortskaffning eller omlastning under transport.

Markarbeten: Schaktning, grävning, borrar, pålning och andra jämförbara arbeten.

Materialtäkt: Uttag av berg, naturgrus och andra jordarter i kommersiellt syfte eller för husbehovsändamål.

Naturgödsel: Alla slags exkrementer och urin från produktionsdjur, utom från odlad fisk, med eller utan strö. Med produktionsdjur menas här alla djur som hålls, göds eller föds upp av människor och används för framställning av livsmedel, ull, päls, fjädrar, hudar och skinn eller andra produkter som fås från djur eller används för annat ändamål inom jordbruket. Även hästar räknas som produktionsdjur.

Sekundärt skydd:

- a) invallning för enskilt förvaringskärl som rymmer hela kärlets volym, eller
- b) invallning som är gemensam för flera förvaringskärl som rymmer minst 50 % av den totala lagringskapaciteten, dock minst den största cisternens volym, eller
- c) dubbelmantlade rörledningar eller
- d) uppsamlingstråg eller annan anordning som säkerställer att vätska och andra medier kan uppfångas från ett läckande förvaringskärl eller vid spill. Det sekundära skyddet ska utgöras av ett tätt material som är beständigt mot aktuellt ämne.

Tillåten verksamhet: Verksamhet som inte är förbjuden enligt föreliggande skyddsföreskrifter eller annan gällande miljölagstiftning eller för vilken tillstånd givits eller anmälan gjorts enligt föreskrifterna eller annan gällande miljölagstiftning.

Uppställning/parkering: Uppställning eller parkering avser en varaktighet längre än 2 timmar och att fordonet eller behållaren lämnas oövervakade.

Yrkesmässig: För att bedriva en verksamhet yrkesmässigt förutsätts att den har en viss omfattning och varaktighet samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att verksamheten ska betraktas som yrkesmässig. Den behöver inte vara vederbörandes huvudsysselsättning.

Upplysningar till skyddsföreskrifterna

Syftet med vattenskyddsområdet med tillhörande föreskrifter är att tillsammans med miljöbalkens allmänna hänsynsregler och annan tillämplig miljölagstiftning säkerställa skyddet för Hudiksvalls kommuns ytvattenuttag för Delsbo och Forsa-Näsviken vattenverk i Sördellen.

Allmänt

Dessa föreskrifter gäller inom det vattenskyddsområde som angivits på bifogade skyddsområdeskartor.

Föreskrifterna innebär inskränkningar i rätten att förfoga över de fastigheter som omfattas av vattenskyddsområdet och riktar sig i första hand till markägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter i området.

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap 2 § och 2a § miljöbalken.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bland annat innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller förhindra skadan.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet, vilket framgår av 2 kap 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till räddningstjänsten, tel. 112, till den nämnd som ska fullfölja kommunens tillsynsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt vattentäktens huvudman.

Avledning av spillvatten och dagvatten

Enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att utan tillstånd inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas. Tillstånd krävs även vid anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning. Anmälan krävs för ändring av ovan angivna avloppsanordningar om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning (14 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållsspillvatten (8 §) gäller för behandling av hushållsspill-vatten från enstaka hushåll och från gemensamhetsanläggningar för upp till 25 personekvivalenter.

Tillsynsmyndighet

Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet för Delsbo och Forsa- Näs vikens vattentäkter.

Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen medge dispens från förbud i föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § miljöbalken. Länsstyrelsen ska samråda med vattentäktens huvudman och höra berörda myndigheter innan dispens ges. Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte. En dispens kan förenas med villkor.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning med mera regleras i 31 kap 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär

att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom den berörda delen av fastigheten. Det samma gäller om mark tas i anspråk.

Skyddsföreskrifterna och övrig lagstiftning

Skyddsföreskrifterna meddelas med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och har utformats med skyddsbehovet för vattentäkterna Delsbo och Forsa-Näsviken. Föreskrifterna är i många avseenden en tillämpning och tolkning av miljöbalkens intentioner som de uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler. I vissa fall kan dock föreskrifterna leda till ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för dessa föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt vattenskyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Skyddsföreskrifterna ska bidra till att nå syftet med skyddet inom vattenskyddsområdet och är ett komplement till annan lagstiftning.

Utöver de specifika skyddsföreskrifter som fastställts inom vattenskyddsområdet finns andra restriktioner som gäller inom vattenskyddsområden. Till exempel:

- Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2015:2 om spridning av kemiska bekämpningsmedel, som reglerar hanteringen av kemiska bekämpningsmedel.
- Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 24 september 2026
 2. Genom dessa föreskrifter upphävs skyddsbestämmelserna för Delsbo vattenskyddsområde meddelade 1959-06-15 av Mellanbygdens vatten-domstol AD 15/58.

På Länsstyrelsens vägnar

CARINA STÅHL HERRSTEDT

Maria Nordström
(Enheten för vattenverksamhet och fiske)